

Suomalaiset suosivat kierrätystä ja tuotteiden korjaamista jakamistalouden sijaan

Suomalaiset ovat kiinnostuneita kierrätyksestä ja tuotteiden korjaamisesta osana kiertotalouden ratkaisuja. Kiertotaloudella tavoitellaan kestävyttä, joka perustuu uusien raaka-aineiden pienempään käyttöön mm. kierrättämisen, tuotteiden pidemmän käytön ja jakamisen keinoin. Helsingin yliopiston Kuluttajatutkimuskeskuksen toteuttamassa tutkimuksessa tarkasteltiin kiertotalouden mahdollisuuksia asumisessa, liikkumisessa, ruokailussa ja kulutuselektroniikassa. Näillä kulutuksen alueilla on suuri merkitys kestävyden tavoittelussa. Tutkimuksen kyselyosuuden toteutti Taloustutkimus Oy toukokuussa 2018. Kyselyyn vastasi 1555 kuluttajaa ja se edustaa Manner-Suomen 18-79-vuotiasta väestöä.

Tutkimuksesta selviää, että suomalaiset kuluttajat suosivat kierrätystä (76 % vastaajista) ja tuotteiden korjausta (73 %), mutta eivät näe jakamistaloutta yhtä tärkeänä kestävyiden mahdollisuutena (46 %). Naiset, korkeasti koulutetut, vanhemmat ikäluokat (35-79-vuotiaat) sekä keski- ja hyvätuloiset kotitaloudet ovat laajimmin omaksuneet materiaalien viemisen kierrätyskeskukseen. Tuotteiden korjausta suosivat 25-49-vuotiaat sekä korkeatuloiset. Jakamistalous kiinnostaa naisia enemmän kuin miehiä, kuten myös alle 50-vuotiaita.

Kuluttajat suosivat tuotteiden käyttöiän pidentämisessä palveluita (Kuva 1). Kodinkoneiden sekä viihde-elektroniikan ja tietotekniikan käyttöikää pidennetään mieluiten käyttämällä korjauspalveluja (80 % ja 75 % vastaajista). Myös liikkumisen ja asumisen aloilla käyttöikää halutaan pidentää palveluiden avulla (57 % ja 53 %). Liikkumisen osalta julkisella sektorilla nähdään olevan tärkeä rooli (42 %). Ruoan käyttöikää pidennettiin mieluiten itse (71 % vastaajista), joskin kolmannella sektorilla nähtiin rooli tässä (15 %).

Suomalaiset kuluttajat haluavat hankkia tuotteensa uusina (Kuva 2). Erityisesti kodinkoneet sekä viihde-elektroniikka ja tietotekniikka halutaan uusina (84 % ja 81 % vastaajista). Ainostaan liikkumisessa uusien tuotteiden hankinta ei nouse ykkösvaihtoehdoksi, vaan siinä tärkeimpiä vaihtoehtoja ovat käytettynä ostaminen (35 %) ja julkinen palvelu (31 %).

Vastuu uudelleenkäytön toteuttamisesta jakaantuu kuluttajien mielestä eri tavoin markkinoilla (Kuva 3). Kuluttajat ovat valmiita ottamaan päävastuun asuntojen ja ruoan uudelleenkäytön järjestämisessä. Viihde-elektroniikan ja tietotekniikan sekä kodinkoneiden osalta vastuuta halutaan myyjille ja toimialalle erikoistuneille yrityksille. Ruoan ja asumisen osalta vastuu jakautuu kuluttajien mielestä laajemmin.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että kiertotalouden edistäminen edellyttää erilaisia politiikkaratkaisuja kulutuksen eri osa-alueilla. Lisäksi on syytä ottaa huomioon kuluttajien toiveet edistämisen vastuutahoista.

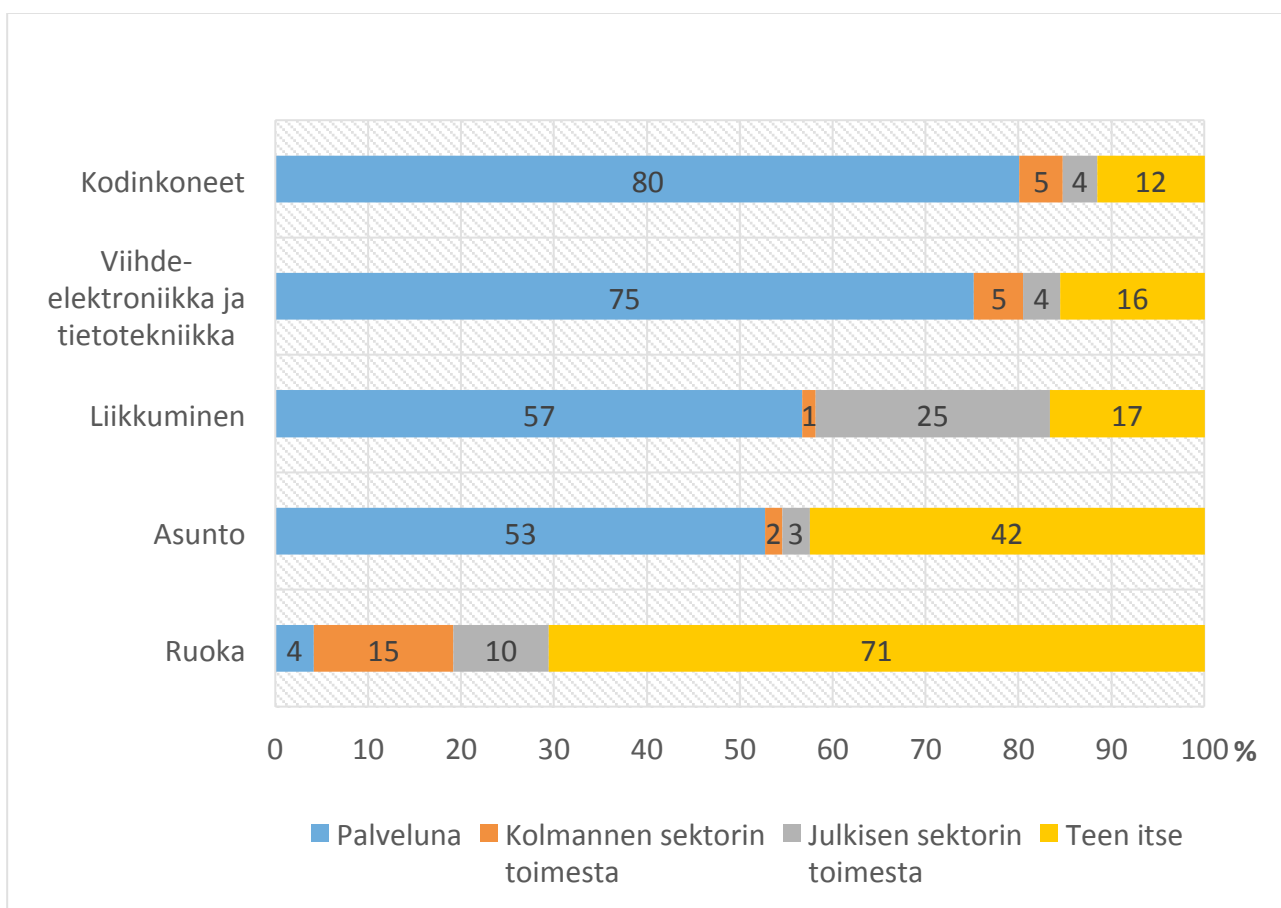
Kirjoittajat:

Helsingin yliopisto: Dosentti Petteri Repo puh 0400 737968 petteri.repo@helsinki.fi

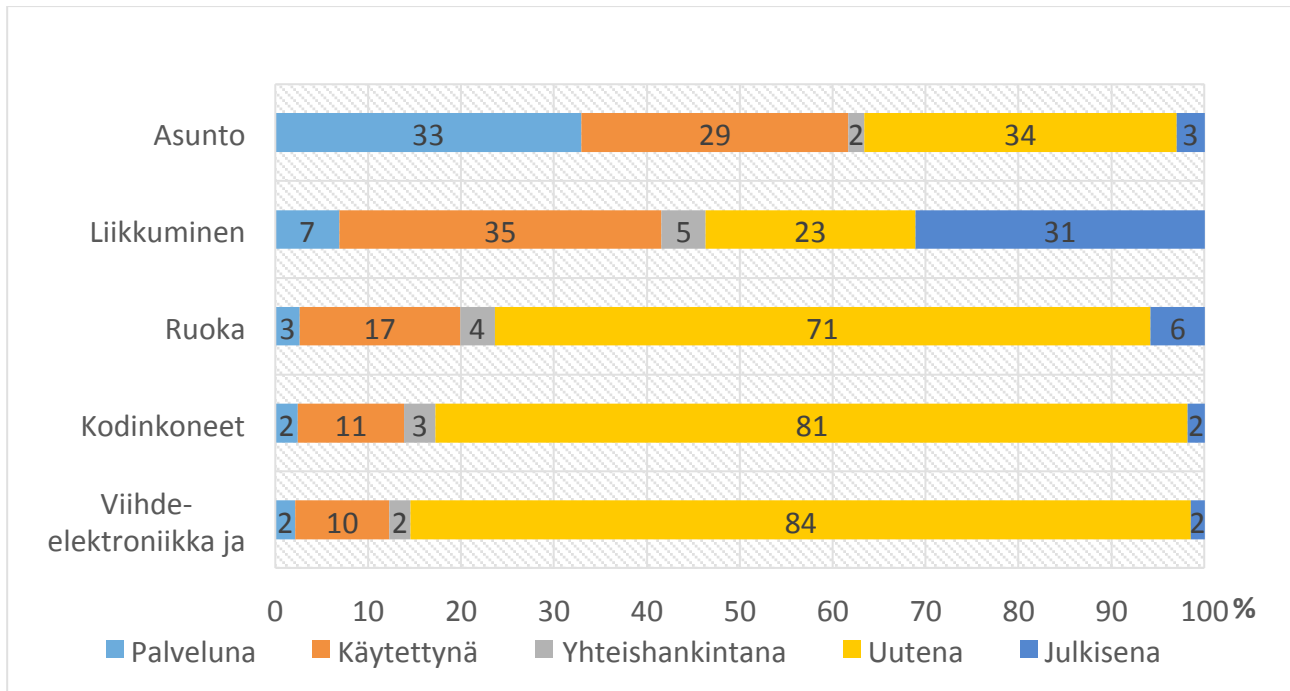
Dosentti Minna Lammi puh 050 4690321 minna.lammi@helsinki.fi

Politiikkasuositukset

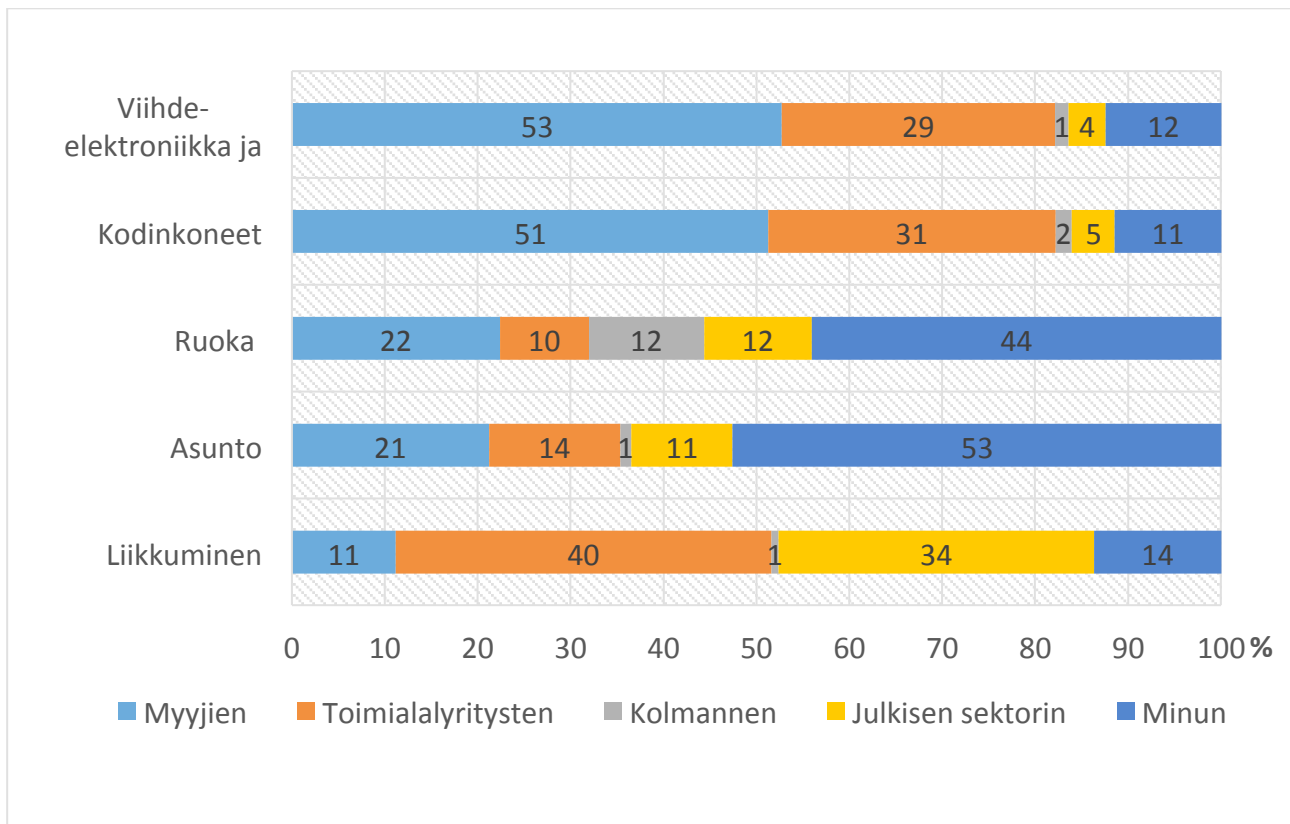
- Otetaan huomioon kuluttajien toiveet vastuutahoista kiertotaloutta suunniteltaessa.
- Kuluttajien valmiutta kierrätykseen hyödynnetään uusien tuotekokonaisuuksien kierrätyksen kehittämisessä.
- Tuotteiden korjattavuuden osalta kehitetään järjestelmiä, jossa tuottajille annetaan vastuu huolehtia myymiensä tuotteiden ja niiden materiaalien kohtuullisista elinkaarista. Tällainen järjestelmä takaisi onnistuessaan kuluttajien taloudelliset intressit ja tehostaisi materiaalikiertoa.
- Tarkastellaan jakamistaloutta pikemminkin kestäväen kuluttajapolitiikan tukitoimena kuin nopeana kulutuksen kestävyysvaikutusta tarjoavana ratkaisuna.
- Liikkumisen julkisen palvelun ratkaisujen kehittäminen on suositeltavaa materiaalitehokkuuden näkökulmasta.

Kuva 1. Kuinka mieluiten pidennät seuraavien tuotteiden ja palveluiden käyttöikä?

Kuva 2. Kuinka mieluiten hankit seuraavat tuotteet ja palvelut?

Kuva 3. Kenen tehtävä on mielestäsi seuraavien tuotteiden ja palveluiden uudelleenkäytön järjestäminen?

CloseLoop-projekti

Korkean jalostusarvon materiaalit suljetussa raaka-ainekierrossa (CloseLoop)

Hiilineutraaliin talouteen siirtyminen edellyttää raaka-aineiden kulutuksen pienentämistä koko yhteiskunnassa. Kiertotalouden mallien hyödyntäminen on yksi tapa siirryttäessä resurssien tarkempaan käyttöön. Nämä mallit ja uudet läpimurrot ovat erityisesti ICT-, energia-, liikenne- ja hyvinvointisektoreilla tarpeen, koska näiden alojen tulevaisuuden teknologiat pohjautuvat usein erittäin monimutkaisiin materiaaleihin.

Projektissa (CloseLoop) keskitytään korkean jalostusarvon teknologioiden materiaalikäyttöön ja niiden tekemiseen entistä tehokkaammiksi. Aalto-yliopiston, VTT:n ja Helsingin yliopiston Kuluttajatutkimuskeskuksen yhteisessä hankkeessa tutkitaan ratkaisukeskeisesti suljettujen materiaalikierrojen teknologioita, kiertotalouden uusia liiketoimintamalleja ja kuluttajien toimintaa muuttuvassa kiertotaloudessa. Haluamme tehdä korkean jalostusarvon teknologioiden kiertalousosaamisesta yhden Suomen tulevaisuuden taloudellisista keihäänkärjistä. Tutkimushanke on osa Suomen akatemian ohjelmaa Ilmastoneutraali ja resurssiniukka Suomi. Hanketta rahoittaa [Strategisen tutkimuksen neuvosto](#) 3.6 miljoonalla eurolla vuosina 2016-19.

www.closeloop.fi <https://twitter.com/CloseLoopTeam> <https://www.facebook.com/CloseLoopTeam/>